

Iedereen in Raalte doet mee!

Minimabeleidsplan 2019 – 2023

Inhoud

Minimabeleidsplan 2019 – 2023	1
Inleiding	3
Leeswijzer	3
Hoofdstuk 1: Armoede in beeld	4
1.1 Minima, wat verstaan we eronder	4
1.2 Armoede in cijfers	4
Hoofdstuk 2: Huidig beleid en evaluatie	6
2.1 Het minima beleid 2015-2018.....	6
2.2 Welke ervaring hebben we met de huidige regelingen.....	8
2.3 De uitkomsten van de Inkomenseffectrapportage	9
2.4 Brede bijeenkomst op 11 juni	10
Hoofdstuk 3: Ontwikkelingen en trends.....	11
3.1 Welke ontwikkelingen zien we	11
3.2 De relatie tussen armoede en andere beleidsterreinen.....	12
Hoofdstuk 4: Waar zetten we de komende jaren op in?	14
4.1 Onze visie op het toekomstige beleid	14
4.2 Wat willen we bereiken:	14
4.3 Hoe willen we dat bereiken.....	14
4.4 Wat doen we nog meer?.....	17
4.5 De bouwstenen van het nieuwe beleid	18
Hoofdstuk 5: Financiën.....	21
Hoofdstuk 6: Communicatie	23
Bijlage I: Normen bijstand.....	24
Normen bijstand (juli 2018).....	24
Bijlage II: Effect van het minimabeleid in grafieken.....	25
Alleenstaanden	25
Echtparen.....	26
AOW-gerechtigden	27
Bijlage III: Analyse van de doelgroep	28
Opbouw Bijstandspopulatie medio 2018	28
Huishoudens met kinderen naar aantal kinderen	28

Inleiding

Voor u ligt het minimabeleidsplan van de Gemeente Raalte voor de periode 2019-2023. Dit beleidsplan volgt het Beleidsplan minima 2015-2017 op.

Het minimabeleid is vooral gericht op maatschappelijke participatie en heeft tot doel om inwoners met een laag inkomen en/of problematische schulden de mogelijkheid te bieden mee te blijven doen in de maatschappij.

Dit plan is tot stand gekomen door informatie verkregen bij ketenpartners, uit de ambtelijke organisatie, het klantervaringsonderzoek van de gemeente Raalte, een behoeftenonderzoek onder de doelgroep door Humanitas en Stichting Leergeld, gesprekken door de GGD met kinderen uit gezinnen met een laag inkomen, de werkgroep minimabeleid en schulddienstverlening, informatie van brancheorganisaties, zoals het NIBUD en Divosa en als laatste de brede bijeenkomst met raadsleden en partners uit het veld.

In dit beleidsplan komen de speerpunten van ons beleid naar voren en wordt een richting voor de komende jaren ingezet. Na vaststelling van het plan, zal samen met de betrokken partijen een uitvoeringsplan worden opgesteld.

Leeswijzer

De eerste 3 hoofdstukken blikken vooral terug, vanaf hoofdstuk 4 kijken we vooruit. In hoofdstuk 1 geven we achtergrondinformatie over het begrip armoede en minima en geven we een beeld van de cijfers in Raalte. Hoofdstuk 2 gaat in op het huidige beleid; wat zijn onze ervaringen en wat vindt de doelgroep er zelf van? Daarna gaan we in hoofdstuk 3 in op ontwikkelingen die invloed hebben (gehad) op armoede. In hoofdstuk 4 lichten we toe welke richting we op willen en wat we willen bereiken. De financiële toelichting volgt in hoofdstuk 5 en in hoofdstuk 6 belichten we de communicatie.

Bijlage I is een overzicht van de actuele bijstandsnomen.

Bijlage II toont het effect van het huidige en het nieuwe beleid per huishoudtype.

Bijlage III brengt de huishoudtypes van de bijstandspopulatie in Raalte in beeld.

Hoofdstuk 1: Armoede in beeld

1.1 Minima, wat verstaan we eronder

Minima zijn inwoners met een laag inkomen en/of inwoners die in armoede leven.

Wat onder armoede wordt verstaan, wisselt nogal en een éénduidige definitie is niet eenvoudig te geven. Armoede is volgens de definitie van de Verenigde Naties:

'het niet kunnen voorzien in de eerste levensbehoeften' en ontstaat wanneer iemand onvoldoende geld heeft om in de primaire levensbehoeften te kunnen voorzien.

We spreken over *absolute armoede* als mensen niet voldoende geld hebben voor (gezond) voedsel, huisvesting, toegang tot gezondheidszorg (bv. een zorgverzekering) of kleding. Deze vorm van armoede zien we vooral in ontwikkelingslanden.

Relatieve armoede verwijst naar de levensomstandigheden van een individu of groep in verhouding met zijn/haar omgeving. Je bent niet absoluut arm, maar je hebt wel minder dan iemand anders.

Sociale armoede betekent dat mensen niet mee kunnen doen aan het normale maatschappelijk leven omdat er geen geld is voor een sportclub of vereniging, voor schoolactiviteiten of een uitstapje van de bejaardenvereniging of bijvoorbeeld voor toegang tot internet. Maar ook verjaardagen worden overgeslagen omdat een cadeautje te veel geld kost.

Dit beleidsplan richt zich met name op meedoen in de maatschappij en dus op het beperken van de gevolgen van sociale armoede bij onze inwoners.

Wanneer we spreken van het Sociaal Minimum, hebben we het over de geldende bijstandsnorm. De actuele bedragen staan in bijlage I.

1.2 Armoede in cijfers

De gemeente Raalte heeft zowel ten opzichte van landelijke cijfers als ten opzichte van gemeentes van gelijke grootte relatief een laag percentage inwoners met een minimuminkomen. In Raalte leeft 2,6% van de huishoudens in de bijstand, wat duidelijk lager is dan het percentage bij andere gemeentes van gelijke omvang (3,8%). Voor actuele cijfers en vergelijkingen:

www.waarstaatjegemeente.nl

Hoewel de cijfers in vergelijking met andere gemeentes in Nederland laag zijn, zijn er in 2018 binnen de gemeente Raalte 1200 huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum. In die 1200 huishoudens leven bijna 400 kinderen.

In onderstaande tabel staan de aantallen vermeld, die begin 2018 in de gemeente Raalte gelden.

% van het sociaal minimum	110%	120%	130%
aantal huishoudens	1.197	1.592	1.949
aantal personen	1.994	2.610	3.226
aantal kinderen	394	496	576

Tabel 1: omvang van de doelgroep

Bron: Stimulansz Minimascan: peildatum 1 januari 2018

De laatste tijd zien we een afname van de werkloosheid. De verwachting is dat deze trend zich de komende tijd voorzet. Ondanks de relatie tussen economische groei en afname van armoede, is het echter niet de verwachting dat de armoede vanzelf verdwijnt wanneer de economie aantrekt.

De groep inwoners met een laag inkomen, bestaat nog steeds voor het grootste gedeelte uit huishoudens met een uitkering. Maar er vindt een verschuiving plaats. Naast dat we een groeiend aantal inwoners met een betaalde baan zien die een beroep doen op de voorzieningen, zijn er ook steeds meer zelfstandigen (waaronder zzp-ers) die moeite hebben het financieel te redden.

Het zijn echter niet alleen inwoners met een laag inkomen die in armoede leven. Ook inwoners met een hoger inkomen kunnen in armoede leven. Bijvoorbeeld doordat zij hoge woonlasten en/of problematische schulden hebben. Het inkomen is in die gevallen weliswaar hoger dan het sociaal minimum, maar de draagkracht kan door hoge lasten onder druk komen te staan en daardoor armoede veroorzaken.

Ons minimabeleid is erop gericht om inwoners met een laag inkomen én inwoners met problematische schulden, in staat te stellen om – ondanks hun beperkte financiële middelen – toch deel te kunnen nemen aan de maatschappij. We willen ervoor zorgen dat ook deze groep inwoners de mogelijkheid krijgt om te sporten, een keer een dagje uit te gaan of bijvoorbeeld mee te doen aan muzieklessen.

Hoofdstuk 2: Huidig beleid en evaluatie

2.1 Het minimabeleid 2015-2018

Waar hebben we aan gewerkt:

- In de afgelopen jaren is de samenwerking tussen de verschillende ketenpartners onderling en met de gemeente sterk verbeterd. Er is een convenant gesloten, genaamd Raalte Armoedevrij, wat een aanzet is geweest tot een nauwere samenwerking tussen de partners. Ook zijn onderwerpen gezamenlijk opgepakt, zoals het volgen van een cursus 'mobility mentoring'¹. Door samen op te trekken willen de partijen de ondersteuning van inwoners met financiële problemen zo vroeg mogelijk oppakken om, met inzet van de inwoners zelf, tot een oplossing te komen. Inmiddels is het convenant door ruim 20 partijen ondertekend. Partijen weten elkaar steeds beter te vinden en verwijzen inwoners door naar de juiste organisatie.
- Ook is er een centrale intake in het leven geroepen. Humanitas brengt samen met de inwoner zijn of haar financiële situatie in beeld, waarna de gegevens - indien van toepassing en met toestemming - worden doorgezet naar Stichting Leergeld en de Voedselbank. Inwoners hoeven dus niet telkens opnieuw hun gegevens aan te leveren. Humanitas helpt inwoners ook bij het aanvragen van toeslagen of andere voorzieningen.
- Voor het dekken van ziektekosten is er een uitgebreide collectieve ziektekostenregeling. Minima in Raalte hebben de mogelijkheid deel te nemen, waarbij in het meest uitgebreide pakket ook de eigen bijdrage volledig is meeverzekerd. Deze regeling blijkt erg succesvol: in 2016 waren er 300 betalende verzekerden (18+), 2017 waren dat er 422 en medio 2018 zijn er al 506 betalende verzekerden (18+).
- In het kader van het vereenvoudigen van de aanvraagprocedure van regelingen, is onderzoek gedaan naar een andere vorm van het verstrekken van de minimaregelingen, bijvoorbeeld door het aanbieden van een webwinkel. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat er weliswaar mooie en adequate mogelijkheden zijn, maar ook dat het voor een gemeente met de omvang van Raalte te hoge kosten met zich mee zou brengen: de kosten voor het bouwen én onderhouden van zo'n website staan niet in verhouding tot de baten.
- De communicatie over zaken die te maken hebben met armoede of bestaande regelingen, loopt via verschillende media. We gebruiken Facebook en Twitter, maar ook de lokale krant en de website www.kr8vanraalte.nl. Samen met de partners, houden we de communicatiekalender actueel. Gezien de stijging in het gebruik van de regelingen, kunnen we stellen dat de communicatie al vruchten heeft afgeworpen. Steeds meer inwoners weten de weg te vinden en benutten de voor hen beschikbare voorzieningen.
- Voorheen werden inwoners met schulden rechtstreeks doorverwezen naar de GKB² in Assen. Als gemeente hadden wij op voorhand geen zicht op de aard en omvang van de schuldenproblematiek en op de aanmelding. Daarom is besloten de voorintake bij de gemeente te organiseren. We onderzoeken bij de voorintake of we inwoners kunnen doorverwijzen naar partners in het voorveld om zo te kijken of schulden opgelost kunnen worden zonder de inzet van relatief dure trajecten. Daarmee bestrijden we niet alleen de symptomen, maar kijken we ook naar de oorzaak van de schuldenproblematiek. Dit verkleint de kans op herhaling in de toekomst.

¹ Zie: Mobility Mentoring: Hoe inzichten uit de hersenwetenschap leiden tot een betere aanpak van schulden. https://vng.nl/files/vng/publicaties/2017/20170119_mobility_mentoring_web_def.pdf

² De Gemeentelijke Krediet Bank (GKB) is een overheidsinstelling voor hulp bij schulden, preventie van schulden, inkomensbeheer en sociale kredietverlening. Binnen de gemeente Raalte is de GKB gecontracteerd voor de uitvoering van de schulddienstverlening.

- In 2016 is de doelgroep voor de minimaregelingen uitgebreid. Inwoners met een inkomen boven 110% van de bijstandsnorm, die in een erkende schuldenregeling zitten en daarmee een besteedbaar inkomen hebben dat lager is dan 110%, kunnen ook in aanmerking komen voor minimaregelingen.
- Om sneller in beeld te hebben welke knelpunten er zijn ten aanzien van problematische schulden en om huisuitzettingen te voorkomen, is een casusoverleg in het leven geroepen. Hieraan nemen de volgende partijen deel: Salland Wonen, Humanitas, Stichting de Kern, De GKB en de gemeente. Het resultaat is dat door dit overleg er sprake is van vroegsignalering bij huurachterstand en er dus preventief kan worden ingegrepen in schuldensituaties. Wanneer sprake is van multi-problematiek kan de casus in het kr8overleg worden besproken. In dat multidisciplinaire kr8overleg worden de complexere situaties besproken en kunnen afspraken worden gemaakt: wie heeft de regie en welke ondersteuning laten de verschillende partijen op elkaar aansluiten. Vanuit de gedachte: 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Welke partijen er bij het kr8overleg aanschuiven, hangt af van de casus die wordt besproken.
- We hebben een succesvol re-integratiebeleid. Ons werkloosheidscijfer ligt lager dan dat van soortgelijke gemeentes (<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Werk-en-inkomen--c19/Werkloosheid--8/>).
- In 2017 is er door voormalig staatssecretaris Jetta Klijnsma budget beschikbaar gesteld om armoede onder kinderen te bestrijden. In de gemeente Raalte wordt dat ingezet voor het jaarlijks uitreiken van een fashioncheque, aan onderwijsondersteuning naar het format van Stichting Onderwijsondersteuning Oost-Nederland en aan verbreding van de bestedingsdoelen.
- Ook aan onze digitale informatievoorziening wordt gewerkt. De website kr8vanraalte heeft een metamorfose ondergaan. De website wordt voorzien van pictogrammen en met korte teksten geven we zo eenvoudig mogelijk antwoord op vragen of thema's.
- Veel inwoners met een laag inkomen en/of problematische schulden, blijken moeite te hebben met lezen en schrijven. Er lijkt dus een verband tussen laaggeletterdheid en een laag (besteedbaar) inkomen. Mede om die reden hebben wij de hulp ingeschakeld van het ABC testpanel. Dit testpanel van en voor laaggeletterden heeft de infographic en de website kr8vanraalte.nl getest en voorzien van tips en verbeterpunten.
- Binnen het platform Raalte Armoedevrij werken we aan een panel van ervaringsdeskundigen. Door het gesprek aan te blijven gaan met de doelgroep willen we nog beter aansluiten bij de behoeftes en leefwereld van onze inwoners met een laag inkomen of met problematische schulden.
- Voor kinderen in gezinnen met een laag inkomen en hun ouders zijn in de gemeente Raalte door de GGD IJsselland persona's³ opgesteld. Deze persona's geven ons een beeld van de belevingswereld van kinderen en hun ouders in een lage inkomenssituatie en/of met problematische schulden. Dit helpt ons ook bij toekomstige keuzes goed aan te sluiten bij behoeftes.

³ Persona's : Een persona is een verhaal van een fictief persoon, waarbij niet het aanbod maar de leefsituatie van de doelgroep centraal staat. Persona's kunnen helpen bij het maken van beleidsbeslissingen door de doelgroep steeds in ogenschouw te nemen, ook als zij niet in staat zijn om fysiek aan te schuiven.

2.2 Welke ervaring hebben we met de huidige regelingen

Het huidige voorzieningenpakket voor minima bestaat uit een aantal bouwstenen. Vergeleken bij andere gemeentes, heeft Raalte een ruimhartig minimabeleid. De bedragen zijn relatief hoog en de bestedingsdoelen divers.

Als we kijken naar het gebruik van de voorzieningen voor volwassenen, dan valt op dat er een stijging plaatsvindt in het gebruik. Er is een stijgend aantal aanvragen (en toekenningen) voor de participatiebijdrage en de sportkostenregeling, maar ook voor andere voorzieningen en Bijzondere Bijstand. Daarnaast wordt er goed gebruik gemaakt van de collectieve zorgverzekering. In het meest uitgebreide pakket, zijn ook de eigen bijdrage WMO en het eigen risico meeverzekerd.

De regelingen voor kinderen hebben een groot bereik; er is in 2017 aan 449 kinderen uit een gezin met een inkomen tot 110% een voorziening toegekend. Door volwassenen wordt relatief minder vaak een voorziening aangevraagd; het bereik is daar veel kleiner. Maar vergeleken bij een aantal jaren geleden, is ook dat bereik gegroeid. In 2017 is aan 420 volwassenen een participatiebijdrage betaald. Hoewel de uitgaven door de vergroting van het bereik zijn gestegen, kunnen wij het minimabeleid binnen de budgettaire kaders uitvoeren.⁴ In hoofdstuk 5 (financiën), tabel 2 staat de ontwikkeling van de uitgaven op minimabeleid in de gemeente Raalte.

Wat is de mening van de partners

In de samenwerking met de ketenpartners, die op hun beurt hun ervaringen én het contact met de doelgroep gebruiken voor informatievoorziening, komt naar voren dat we een goede mix van regelingen hebben. Er is een evenwichtige verdeling over de doelgroepen en de hoogte van de bedragen is toereikend. Waar aandacht voor wordt gevraagd is de informatievoorziening. Niet iedereen kan overweg met de uitleg van de beschikbare regelingen en de aanvraagformulieren. Dat vraagt om nog meer inzet en aandacht. Er is specifiek gevraagd om een factsheet met overzichtelijke informatie, iets om thuis rustig terug te kunnen lezen. Daarvoor is inmiddels de infographic 'rondkomen in Raalte' ontwikkeld.

Wat is de ervaring van de inwoners?

Het in 2017 uitgevoerde Klanttevredenheidsonderzoek laat hetzelfde beeld zien: Veel inwoners geven aan dat het prettig is dat de voorzieningen er zijn. Wel geven sommige inwoners aan dat wanneer zij een voorziening moeten voorschieten en achteraf declareren, dat dat een drempel kan zijn. Ook speelt schaamte een rol; sommigen vragen geen voorzieningen aan omdat zij zich schamen voor het feit dat ze financiële hulp vragen. Ook hier wordt de informatievoorziening over de beschikbare regelingen als verbeterpunt genoemd.

Daarnaast wordt door de partners gewezen op de doelgroep van werkenden met een inkomen net boven de 110% van het sociaal minimum. Het gaat hier dan bijvoorbeeld om gezinnen met opgroeiende kinderen in de middelbare-schoolleeftijd die rond moeten komen van 1 inkomen. Deze groep kan geen aanspraak maken op de voorzieningen, terwijl zij daar soms wel behoefte aan hebben. Hierdoor is ook in die gezinnen nogal eens sprake van armoede.

⁴ In de begroting 2018 zijn wel extra middelen geraamd voor de regelingen van het minimabeleid.

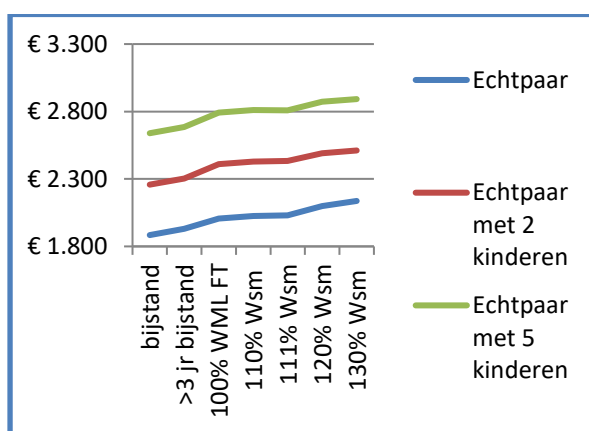
2.3 De uitkomsten van de Inkomenseffectrapportage

In het voorjaar van 2018 hebben wij een onderzoek laten doen naar het effect van onze minimaregelingen op het inkomen van de doelgroep. Bureau KWIZ heeft dit onderzoek uitgevoerd, waarbij zij diverse huishoudtypes bij verschillende inkomenssituaties in beeld hebben gebracht. Uit deze rapportage komt naar voren dat de regelingen in Raalte bij verschillende huishoudtypes een armoedeval in de hand werken.

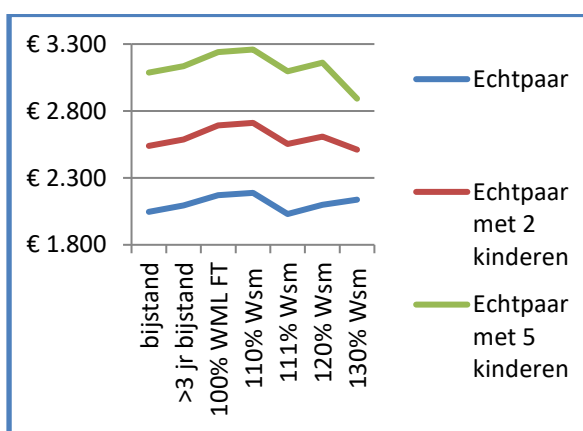
Gaan we alleen uit van de rijksregelingen, dan zien we dat inwoners erop vooruit gaan bij een stijging van hun inkomen. Werken loont in alle gevallen.

In de volgende grafieken is te zien wat er bij echtparen (met en zonder kinderen) met het inkomen gebeurt als inwoners gaan werken.

In de linker grafiek is uitgegaan van alleen rijksregelingen, in de rechter grafiek is de situatie in Raalte in beeld gebracht.

Grafiek 1: Inkomen zonder gemeentelijke regelingen

Grafiek 2: Inkomen mét gemeentelijke regelingen

Wanneer we kijken naar de gevolgen van een inkomensstijging voor inwoners in Raalte en dan met name echtparen met en zonder kinderen, dan zien we dat bij een toename van het inkomen inwoners er niet altijd op vooruit en soms zelfs op achteruit gaan. Dus een hoger inkomen kan ten koste gaan van de hoogte van de toeslagen en het recht op gemeentelijke minimaregelingen waardoor een inkomensstijging soms leidt tot een financiële achteruitgang.

Bij echtparen met kinderen is dit verschijnsel het grootst, waardoor in die gevallen de financiële prikkel om te gaan werken minder of zelfs niet aanwezig is.

2.4 Brede bijeenkomst op 11 juni

In juni 2018 is er een brede bijeenkomst georganiseerd voor raadsleden en partners uit het veld. Het doel van deze bijeenkomst was om onze ervaringen met het huidige beleid te delen en om ideeën om te halen voor aanpassingen aan het beleid.

Deze goedbezochte avond heeft input opgeleverd voor de contouren van het nieuwe beleid voor de komende jaren. Niet over alle onderwerpen was men het eens, maar van een aantal thema's werd het belang unaniem onderstreept. Zo werden met name preventie en maatwerk als belangrijke thema's benoemd. Het verbreden van de doelgroep voor minimaregelingen werd door veel aanwezigen toegejuicht. Evenals het vasthouden van de goede samenwerking in het Platform Raalte Armoedevrij.

Onderstaande woordwolk is op deze avond door aanwezigen gemaakt.

Het zijn antwoorden op de vraag: welk thema ontbreekt er nog in het huidige beleid, wat moet er anders?

Figuur 1: woordwolk: antwoord op de vraag: Wat ontbreekt er nog in het huidige minimabeleid? Of wat moet er anders?

Hoofdstuk 3: Ontwikkelingen en trends

3.1 Welke ontwikkelingen zien we

Economische groei

We zien een langzame verbetering in de economie en daarmee ontstaat er ook geleidelijk meer werkgelegenheid. De verwachting is dat er de komende jaren meer mensen een betaalde baan zullen vinden, waardoor het aantal mensen met een uitkering zal dalen. Dit kan een positief effect hebben op het aantal mensen dat in armoede leeft. Ook hebben veel zelfstandig ondernemers zware jaren achter de rug. Minder opdrachten en minder inkomsten legden ook op hen een financiële druk. De verwachting is dat ook hierin de komende jaren een positieve ontwikkeling zal plaatsvinden.

Complexe maatschappij

Tegelijkertijd is er ook een gedeelte van de bevolking die moeite heeft om mee te komen in onze maatschappij. De toegenomen digitalisering, de bureaucratische vaardigheden die deze maatschappij van haar inwoners vraagt, juridisch taalgebruik; allemaal factoren die vooral bij laagopgeleide, soms verstandelijk beperkte mensen, bij laaggeletterden of bij ouderen problemen geven. Wanneer we kijken naar kenmerken van mensen in armoede, dan zien we vooral de volgende kenmerken: veelal laagopgeleid, naar schatting 10-20% is verstandelijk beperkt, geen beroep kunnen doen op een sociaal netwerk, naar schatting 20-25% heeft een beperkte reken- en taalvaardigheid, veel mensen leven van een bijstandsuitkering⁵.

Maar ook hoger opgeleide en/of werkende mensen kunnen in een armoede-situatie belanden. Door life-events zoals het verlies van werk, een echtscheiding of ziekte kunnen mensen in een problematische financiële positie brengen.

Kinderen in armoede

Vooraf voor kinderen is het leven in armoede een onwenselijke situatie die grote gevolgen kan hebben in hun verdere leven. Als er geen geld is voor goede voeding en een volledige opvoeding met sport en activiteiten, dan kan zich dat op latere leeftijd gaan wreken. Minder kans op een goede opleiding en het gevoel niet mee te kunnen doen in de samenleving maakt dat jonge mensen zich sneller kunnen afkeren van de bestaande maatschappij. Ook is de kans groot dat deze kinderen op latere leeftijd zelf moeten rondkomen van een laag inkomen.

Door de vorige regering is structureel extra budget vrijgemaakt voor het bestrijden van armoede onder kinderen. De zogenaamde Klijnsma-gelden worden met ingang van 2017 jaarlijks toegevoegd aan ons beschikbare gemeentebudget.

Toename aantal mensen in problematische schulden

Een andere ontwikkeling is dat er veel mensen met problematische schulden zijn. Doordat in de afgelopen periode het economisch klimaat ongunstig was, is ook de huizenmarkt onder druk komen te staan. Huizen stonden lang te koop en brachten vaak niet voldoende op om de hypotheek mee af te lossen. Het gevolg was dat veel mensen hun huis met een restschuld hebben moeten verkopen. Ook zijn er mensen die de verleiding niet kunnen weerstaan om een lening af te sluiten voor (luxe-) artikelen. Bedrijven op de vrije markt die hun producten op afbetaling verkopen, toetsen niet of een koper voldoende inkomen heeft om te kunnen afbetalen. Het gevolg kan zijn dat mensen zaken aanschaffen die ver boven hun budget liggen.

Statushouders

In de afgelopen jaren zijn veel vluchtelingen naar Nederland gekomen. In Raalte betreft het vooral mensen uit Syrië en Eritrea. We ondersteunen deze nieuwkomers om een nieuw bestaan op te bouwen binnen onze gemeente. De komst van statushouders (vluchtelingen met een verblijfsstatus) brengt extra kosten voor huisvesting, gezondheidszorg en inkomen met zich mee. Vooral in de eerste

⁵ Bron: Confetticongres Overijssel: Lezing Roeland van Geuns, Lector Armoede Interventies, Hogeschool van Amsterdam

jaren na vestiging zijn mensen vaak aangewezen op een uitkering. We hebben een actieplan opgesteld om deze doelgroep zo goed mogelijk te ondersteunen met als doel dat zij snel zelfredzaam zijn en financieel onafhankelijk kunnen worden.

Bereik

Het aantal inwoners dat een beroep doet op bijzondere bijstand of gebruik maakt van de minimaregelingen is de afgelopen jaren behoorlijk gestegen. Bijvoorbeeld het aantal gezinnen dat een beroep deed op de voorzieningen die stichting Leergeld voor ons uitvoert: in 2013 waren dat 188 kinderen in 114 gezinnen. In 2017 is dat gestegen naar 499 kinderen in 234 gezinnen. Het bereik van de voorzieningen voor kinderen is dus behoorlijk toegenomen. Een positieve ontwikkeling als het gaat om het bereiken van de doelgroep.

Meer cijfers over de uitgaven aan het minimebeleid in de afgelopen jaren, staan in het hoofdstuk 5 financiën.

‘Nieuwe armen’

Steeds meer komt in beeld dat niet alleen inwoners met een uitkering (Wajong, bijstand, AOW of anders) vaak rond moeten komen met weinig geld. Maar ook inwoners die wel een (laagbetaalde) baan hebben, hebben soms weinig te besteden. Zeker een gezin met opgroeiende kinderen in huis en met stijgende woonlasten of bijvoorbeeld hoge zorgkosten, heeft steeds vaker moeite om rond te komen. Dit zijn niet alleen mensen in loondienst, maar ook zzp-ers of mensen met een eigen bedrijf die zich in een vergelijkbare financiële situatie bevinden.

3.2 De relatie tussen armoede en andere beleidsterreinen

Het minimebeleid heeft tot doel om de gevolgen van armoede te beperken en om ook de meest kwetsbare groepen in staat te stellen mee te doen in de samenleving. Voorkómen van armoede kan het echter niet. Daarom werken we ook op andere terreinen aan verbetering van de positie van inwoners met een laag inkomen en/of problematische schulden.

Arbeidsmarktbeleid

Zo heeft het bevorderen van een gunstig werkgeversklimaat en het stimuleren van economische groei een positief effect op werkgelegenheid. Hoe meer banen, hoe minder inwoners afhankelijk hoeven zijn van een uitkering. De krapte op de arbeidsmarkt die nu al waarneembaar is vraagt om een goede afstemming tussen vraag en aanbod. De juiste aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt krijgt dan ook lokaal en regionaal speciale aandacht. Waar inwoners zelf niet in staat blijken om een (betaalde) baan te vinden, bieden de werkconsulenten ondersteuning.

We stimuleren jongeren om hun school af te maken en hun diploma te halen en we bieden ondersteuning aan laaggeletterden. Dit zal bijdragen aan betere kansen op de arbeidsmarkt en daarmee op zelfredzaamheid.

Zijn inwoners door omstandigheden tijdelijk of blijvend niet in staat om in hun eigen inkomen te voorzien, dan verwachten wij een tegenprestatie. Dit kan in de vorm van vrijwilligerswerk, maar ook mantelzorg kan in veel gevallen aangemerkt worden als tegenprestatie. Het doen van vrijwilligerswerk of een andere vorm van participatie is ook een middel om sociale armoede tegen te gaan en aangesloten te blijven bij de maatschappij. Zo wordt het welzijn van inwoners vergroot.

Integrale benadering Sociaal Domein

Samen met diverse partijen in het sociaal domein vormen we de Kr8samenwerking volgens de methode ‘1 gezin, 1 plan, 1 regisseur.’ Er vinden verwijzingen plaats naar de juiste partijen. Wanneer er meerdere instanties betrokken zijn, wordt er in een multidisciplinair overleg (MDO) afgestemd welke zorg er door wie wordt ingezet.

Energietransitie

De energietransitie is bedoeld om naar volledig duurzame energiebronnen zoals zonne-, en windenergie over te stappen. Subsidies daartoe worden het meest benut door juist de inwoners met een (boven-)gemiddeld inkomen. Inwoners met een laag inkomen hebben niet altijd de middelen om energiebesparende en duurzame aanpassingen in hun woning te doen. Door stress over schaarste heeft het vaak ook geen prioriteit. Toch kan juist deze groep inwoners besparen op energiekosten. Door slimme woningaanpassingen, keuze voor dag- en nachtstroom of door regelmatig over te stappen van energieleverancier, kunnen inwoners besparen op kosten voor energie. Ook het overstappen van fossiele brandstoffen, zoals bijvoorbeeld gas (waarop de komende jaren steeds hogere belasting wordt geheven) naar duurzame energiebronnen, kunnen kostenbesparing opleveren.

Gezondheid

Verse groente en vers fruit zijn relatief dure levensmiddelen, zeker voor mensen met een kleine beurs. Ook sporten brengt vaak kosten met zich mee. Voor inwoners met een laag inkomen is het daardoor moeilijker er een gezonde leefstijl op na te houden dan voor inwoners zonder geldzorgen. Ook hebben mensen met een laag inkomen vaker last van stress. Wanneer deze stress langere tijd aanhoudt, is dat niet alleen slecht voor de gezondheid, maar blijken mensen ook minder goed in staat om verstandige keuzes te maken.

Raalte Gezond is het gemeentelijk programma waarin alle activiteiten samenkomen die bijdragen aan fitte, gezonde inwoners. Het stimuleert inwoners van Raalte om nog gezonder te leven. Fitte inwoners met een gezonde leefstijl kunnen beter meedoen in de maatschappij. We zorgen ervoor dat het minimeleidend en het programma Raalte Gezond elkaar versterken. Binnen het programma Raalte Gezond is specifieke aandacht voor inwoners met een laag inkomen en voor de gevolgen van armoede.

Hoofdstuk 4: Waar zetten we de komende jaren op in?

Armoede voorkomen en de negatieve gevolgen met name voor kinderen beperken. Dat is waar we op inzetten.

4.1 Onze visie op het toekomstige beleid

De voorzieningen die de gemeente Raalte aan haar inwoners met een laag inkomen beschikbaar stelt, zijn ruimhartig. Zeker ook vergeleken met de voorzieningen in andere gemeentes. Omdat dat past bij de sociale gemeente die we willen zijn, laten we deze regelingen in de basis bestaan. We zetten de beschikbare middelen zo effectief mogelijk in. Hierbij hebben kinderen prioriteit. Zij zijn onze toekomst.

4.2 Wat willen we bereiken:

1. We zetten in op preventie
2. De inwoners die het écht nodig hebben, maken gebruik van de voorzieningen
3. We besteden het beschikbare budget zo effectief mogelijk
4. We hebben specifieke aandacht voor kinderen.
5. We verkleinen de armoedeval

4.3 Hoe willen we dat bereiken

1. Preventie

Samenwerking

We verstevigen de samenwerking om nog beter en adequater te kunnen verwijzen. Het platform Raalte Armoedevrij, de aansluiting bij Raalte Gezond en het casusoverleg zoals benoemd in hoofdstuk 2.1 (blz. 6) zetten we voort en bouwen we waar nodig verder uit. We zetten in op voorlichting op scholen. Door jongeren te leren kritisch te consumeren en het aangaan van schulden te beperken, verkleinen we de kans op problematische schulden. Daarnaast maken we gebruik van de scholen als mogelijke vindplaats van dreigende financiële problemen, zowel van ouders op het basisonderwijs als van jongeren op het voortgezet onderwijs. Met de scholen willen we in gesprek om de drempel naar financiële ondersteuning van jongeren te verlagen.

Toolkit

In de gemeente Raalte zijn veel vrijwilligers en organisaties actief om inwoners met een laag inkomen te ondersteunen. Deze groep partners willen we nog meer verbinden en op de juiste manier uitrusten om onze kwetsbare inwoners te begeleiden. Het aanbieden van trainingen en cursussen is een middel om de doelgroep te ondersteunen om de juiste keuzes te maken. Maar ook het verbeteren van informatievoorziening, het geven van voorlichting, het aanpassen van de website www.kr8vanraalte.nl en de infographic dragen hieraan bij.

Budgetcoach

We zetten een budgetcoach als ambassadeur in om armoede nog beter op de kaart te zetten. Deze ambassadeur zal zich bezighouden met voorlichting over en preventie van armoede en problematische schulden, het stimuleren van initiatieven en het verbinden van partijen. Voorbeelden hiervan zijn het stimuleren van voorlichting aan jongeren, zowel op het basis- als op het middelbare onderwijs, organiseren van cursussen om te besparen en het slim verbinden van projecten en initiatieven vanuit de samenleving. Daarnaast heeft de ambassadeur een coachende rol: inwoners

met een laag inkomen kunnen met vragen terecht bij deze ambassadeur voor verwijzing naar partners en tips.

2. De inwoners die het écht nodig hebben, maken gebruik van de voorzieningen

Aanvraagproces

We willen dat er optimaal gebruik wordt gemaakt van de beschikbare regelingen.

Om dit te bereiken gaan we de aanvraagprocedure voor regelingen waar mogelijk vereenvoudigen. Digitaal waar mogelijk, fysiek waar nodig.

We maken de informatie en het aanvragen van regelingen nog makkelijker toegankelijk en verwijzen inwoners naar ketenpartners voor ondersteuning in het aanvraagproces. Daarin zorgen we ook voor voldoende en adequate informatievoorziening naar deze partners.

Gebruiksvriendelijkheid

Gebruiksvriendelijkheid betekent een helder omschreven regeling, die zonder onnodige tussenstappen en op een zo eenvoudig mogelijke manier kan worden aangevraagd. En dat deze aanvraag snel en op een zo kort mogelijke termijn wordt uitbetaald. Hierbij een goede afweging makend tussen kosten en baten. Daarnaast betekent gebruiksvriendelijk ook dat inwoners weten waar ze terecht kunnen. Verschillende organisaties die op het terrein van minimabeleid werken, werken hierin samen en zijn aanvullend op elkaar. De diverse regelingen worden goed op elkaar afgestemd en waar mogelijk gekoppeld. Vraagt iemand 1 regeling aan, dat wordt tegelijkertijd gekeken of er ook recht bestaat op andere voorzieningen.

Toegankelijke informatie

We zorgen voor duidelijke en eenvoudige communicatie en houden rekening met inwoners die laaggeletterd zijn. Na het verzoek vanuit de doelgroep en de ketenpartners naar informatievoorziening op papier is inmiddels de infographic Rondkomen in Raalte gemaakt, waarin overzichtelijk wordt aangegeven welke regelingen voor wie beschikbaar zijn.

We delen berichten via de lokale krant, twitter, facebook en de pagina www.kr8vanRaalte.nl met tips en verwijzingen. Er is inmiddels een start gemaakt met het proces en we bouwen dat de komende periode verder uit. We maken brieven en e-mails makkelijker leesbaar. In dat proces nemen we ook de aanvraagformulieren mee. Voor een uitleg over minimaregelingen passen we de informatievoorziening aan: we zetten op de toegangssite van www.kr8vanRaalte.nl sprekende pictogrammen in plaats van grote blokken tekst. Ook de uitleg over de verschillende voorzieningen gaan we herschrijven met eenvoudiger taalgebruik. Zo wordt de informatie ook beter toegankelijk voor inwoners die laaggeletterd zijn.

We zetten in op een tool, waarbij inwoners zelf kunnen toetsen of ze voor bepaalde voorzieningen in aanmerking komen. Dit draagt bij aan de zelfredzaamheid en maakt de voorzieningen laagdrempeliger. Waar mogelijk koppelen we tegelijk de aanvraag aan deze tool. Dit zal bijdragen aan gebruikersgemak voor de inwoners en het beperken van taken (en daarmee kosten) voor de uitvoering.

3. We besteden het beschikbare budget zo effectief mogelijk

Aansluiten bij de doelgroep

Met de minimaregelingen stellen we inwoners met een laag inkomen in staat deel te nemen aan de maatschappij. We vinden het belangrijk dat ook zij mee kunnen doen. Om aan te sluiten bij de behoeftes, houden we contact met de doelgroep. De in hoofdstuk 2.1 benoemde, door de GGD IJsselland opgestelde persona's, helpen ons aan te sluiten bij de belevingswereld van de doelgroep, zowel van kinderen als van volwassenen. De behoefteonderzoeken onder de doelgroep van Stichting Leergeld Salland en van Humanitas hebben ons in het verleden informatie verschaft op basis waarvan we dit beleidsplan mede hebben gebaseerd. Ook in de toekomst houden we zowel bij kinderen als bij volwassen een vinger aan de pols om te weten of we aansluiten bij wat nodig is of waar behoefte aan is. We stimuleren het vormen van panels en hebben regelmatig overleg met partners uit het veld om de juiste aansluiting te houden bij wat er leeft.

Regelingen

We richten de regelingen zo in, dat ze activerend werken. Dat betekent dat we inzetten op meedoen en dat we keuzes maken om de armoedeval te beperken. We stellen de regeling gericht op meedoen voor volwassenen en de regelingen voor kinderen open voor een bredere doelgroep tot 120% van de geldende bijstandsnorm. Door de beschikbare bedragen anders te verdelen, dempen we de armoedeval en bevorderen we arbeidsdeelname.

Keuzevrijheid

Kinderen krijgen een budget per kind om eigen keuzes te maken. Sporten, excursies, kleding, uitjes of muziekles: kinderen bepalen zelf waaraan zij het geld willen uitgeven. Hierdoor wordt beter aangesloten bij de interesses, kwaliteiten en behoeftes van ieder individu.

Integraliteit

Omdat er veel raakvlakken zijn tussen armoede en andere beleidsterreinen, zoeken we steeds de verbinding hierin. We zorgen dat ons beleid versterkend werkt op de verschillende beleidsdoelen. Zo houden we de verbinding met arbeidsmarktbeleid, duurzaamheid, gezondheid en bijvoorbeeld specifiek op inzetbaarheid van jongeren en statushouders. We trekken gezamenlijk op om daar waar mogelijk de regelingen en beleid op elkaar aan te laten sluiten.

4. We hebben specifieke aandacht voor kinderen

We hebben speciale aandacht voor kinderen in armoede. Vooral voor kinderen vinden we het belangrijk dat zij mee kunnen doen, ook al hebben hun ouders een laag inkomen of problematische schulden. Daarom hebben we voor kinderen de volgende voorzieningen:

- Alle kinderen uit een gezin met een inkomen tot 120% van het geldende bijstandsniveau mogen hun zwemdiploma halen. Dit bedrag gaat niet ten koste van het beschikbare budget per kind voor meedoen.
- We stellen per kind een budget voor meedoen beschikbaar per leeftijd/schooltype.
- In sommige gevallen kan het in een jaar voorkomen dat er door een leerling uitzonderlijk hoge kosten moeten worden gemaakt. Voor het geval het budget voor een leerling in een jaar al volledig is gebruikt en er nog wel kosten te maken zijn, stellen wij een calamiteitenbudget

beschikbaar. Hieruit kunnen als maatwerkoplossing bedragen worden betaald die noodzakelijk zijn om bijvoorbeeld een opleiding te kunnen volgen.

Naast deze regelingen, bouwen we de in 2017 gestarte onderwijsondersteuning naar het format van Stichting Onderwijsbegeleiding Oost Nederland (SO-ON) op het Carmel College verder uit. Deze samenwerking tussen Carmel en SO-ON krijgt steeds meer vorm en biedt ook kinderen in een gezin met een laag inkomen de kans de ondersteuning te krijgen die zij nodig hebben. Kinderen uit een gezin met een hoger inkomen kunnen overigens ook deelnemen en betalen dan een eigen bijdrage.

Op scholen komt steeds meer aandacht voor het leren omgaan met geld en het voorkomen van het aangaan van schulden. Initiatieven gericht op preventie en het leren kritisch te consumeren willen we stimuleren. Door kinderen al jong financieel bewust te maken, wordt de basis gelegd voor financiële zelfredzaamheid als ze volwassen zijn. Hiermee wordt de kans op schulden op latere leeftijd en daarmee de kans op leven in armoede verkleind.

5. We verkleinen de armoedeval

We beperken de armoedeval. Zowel in het regeerakkoord als ook in eerdere themasessies met onze raad, is het belang van het beperken van deze armoedeval onderstreept. Door de bedragen van de regelingen meedoen naar beneden bij te stellen en door ook de doelgroep tussen de 110 en 120% van de geldende bijstandsnorm de mogelijkheid te bieden er gebruik van te maken, beperken we de armoedeval.

4.4 Wat doen we nog meer?

We stimuleren inwoners om te gaan werken en ondersteunen bij de zoektocht naar werk. Onze werkconsulenten kennen de regionale arbeidsmarkt en passen maatwerk toe bij plaatsingsmogelijkheden. Zo kan een tussenstap als bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of een ontwikkeltraject, de kans op betaald werk vergroten. Specifieke aandacht is er voor jongeren en voor statushouders (asielzoekers met een verblijfsstatus). Jongeren worden gestimuleerd hun school af te maken en een startkwalificatie te halen. Zij die klaar zijn voor de arbeidsmarkt worden zo snel mogelijk naar een stageplaats of baan bemiddeld.

We stimuleren de lokale economie om werkgelegenheid te vergroten. Het beleid van de gemeente Raalte is gericht op economische groei en behoud of toename van de werkgelegenheid. De komst van nieuwe bedrijven naar onze gemeente, wordt aangemoedigd en er wordt actief ingezet op samenwerking in de regio voor het werven van nieuw personeel.

4.5 De bouwstenen van het nieuwe beleid

Een groot aantal regelingen laten we ongewijzigd in stand. Zo laten we de collectieve zorgverzekering en pc-regeling in stand en blijft de kwijtscheldingsnorm hetzelfde.

Wat passen we aan:

Kinderen

We stellen de regelingen voor kinderen open voor de doelgroep tot 120% van de geldende bijstandsnorm.

Zwemles

Kinderen uit een gezin met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm mogen zwemles volgen. Deelnemen aan zwemles gaat niet ten koste van het bedrag dat per kind beschikbaar is voor de regeling meedoen.

Regeling Meedoen:

We bundelen de verschillende bedragen en geven kinderen (en hun ouders) keuzevrijheid hoe het bedrag te besteden. Dit bedrag kan aan schoolreisjes, pretparkbezoek, sportcontributie of een fashioncheque worden besteed. Met deze keuzevrijheid sluiten we aan bij de behoeftes en interesse van het kind.

- 0 – 4 jaar: voor jonge kinderen stellen we een bedrag beschikbaar van € 100
- Basisonderwijs: Voor kinderen op de lagere school is een bedrag beschikbaar van € 300
- Vervolgonderwijs: voor scholieren tot 18 jaar op het vervolgonderwijs (alle scholen na de basisschool), is een bedrag beschikbaar van € 450

Calamiteitenpotje

Mochten in enig jaar de kosten voor een leerling hoger uitpakken dan het bedrag dat dat jaar beschikbaar is, door bijvoorbeeld een excursie of aanschaf van leermiddelen en deze kosten worden niet op een andere manier vergoed, dan kunnen deze kosten vanuit het calamiteitenpotje worden vergoed.

Met deze aanpassingen hebben kinderen en ouders meer keuzevrijheid en sluiten we aan bij de behoeftes van de doelgroep. Ook kunnen we maatwerk leveren door belangrijke uitgaven te bekostigen uit een calamiteitenpotje.

Onderwijsondersteuning

Verder stellen we kinderen uit een gezin met een laag inkomen in staat om kosteloos deel te nemen aan de onderwijs ondersteuning aan kinderen op het Carmel College. Van ouders met een hoger inkomen wordt een eigen bijdrage gevraagd.

Volwassenen

We stellen de regeling Meedoen open voor de doelgroep met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm. De regeling Meedoen vervangt de participatiebijdrage én de sportkostenregeling. Het bedrag dat beschikbaar is voor meedoen is per volwassene € 250, waarbij inwoners zelf kunnen kiezen of zij het besteden aan bijvoorbeeld sportcontributie, hardloopschoenen, bioscoopbezoek of bijvoorbeeld een pretpark.

De overige regelingen blijven beschikbaar voor de doelgroep tot 110% van de geldende bijstandsnorm.

Met deze bouwstenen zetten we in op beleid dat activerend werkt, dat specifieke aandacht heeft voor kinderen, waarbij de armoedeval wordt beperkt en waarbij ook de doelgroep tot 120% wordt gestimuleerd om mee te doen. De kosten voor zwemles en uitgaven voor leermiddelen of excursies voor scholieren vormen geen belemmering. Zo kunnen ook de kinderen meedoen waarvan de ouders het niet zelf kunnen betalen.

In onderstaand overzicht staan de bouwstenen van het nieuwe beleid:

Naam regeling	Voor welke doelgroep / doel	Hoogte bedrag per jaar	Wijziging ten opzichte van huidige beleid
Meedoen 18+	Inwoners ouder dan 18 jaar (uit een gezin) met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm	€ 250 per volwassene per jaar	Was voor doelgroep tot 110%: € 216 voor participatie en € 283 voor sportkosten
Meedoen 18-	Kinderen tussen 0 en 18 jaar uit een gezin met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm	Zwemles wordt betaald Bijdrage voor sport, school kleding of uitjes 0-4 jaar: € 100 per jaar Basisschool: € 300 per jaar Vergoeding onderwijs: € 450 per jaar Calamiteitenpotje: maatwerk	Was voor doelgroep tot 110%: € 216 participatie € 283 voor sportkosten € 216 voor vervolgonderwijs € 216 voor 1 ^e jaar vervolgonderwijs € 100 fashioncheque ongewijzigd
Collectieve zorgverzekering	Inwoners ouder dan 18 jaar met een inkomen tot 110% van de geldende bijstandsnorm	We hebben een collectieve zorgverzekering afgesloten bij Salland Zorgverzekering. Afhankelijk van het pakket biedt de zorgverzekering een uitgebreide dekking voor minima in Raalte	
Bijzondere bijstand	Inwoners ouder dan 18 jaar met een inkomen tot 110% van de geldende bijstandsnorm, daarboven 70% draagkracht	Bijzondere bijstand wordt alleen verstrekt als het om bijzondere, noodzakelijke kosten gaat. De hoogte is afhankelijk van de kostensoort.	Ongewijzigd
Duurzame gebruiksgoederen, zoals koelkast, kooktoestel, televisie en wasmachine	Inwoners ouder dan 18 jaar met een inkomen tot 110% van de geldende bijstandsnorm	De hoogte is afhankelijk van het te vervangen apparaat. De kosten worden gebaseerd op de prijslijst van het Nibud en wordt voor hetzelfde goed maximaal 1 keer per 5 jaar verstrekt.	Ongewijzigd
Computerregeling	Inwoners met een inkomen tot 110% van de geldende bijstandsnorm	De pc wordt verstrekt obv huurkoop, 33% van de aanschafwaarde moet in termijnen worden terugbetaald. Het kan per huishouden max 1 keer per 4 jaar worden verstrekt.	Ongewijzigd
Individuele inkomensvoet	Inwoners ouder dan 21 jaar, maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, die langdurig een laag inkomen hebben	€ 553 voor gehuwden € 498 voor een alleenstaande ouder € 387 voor een alleenstaande	Ongewijzigd

Individuele studietoelage	Inwoners die een studie volgen en vanwege een beperking niet in staat zijn om het wettelijk minimumloon te verdienen	Een individuele studietoelage bedraagt € 1.224 per jaar	Ongewijzigd
Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen	Inwoners ouder dan 18 jaar met een inkomen tot 100% van de geldende bijstandsnorm	Afhankelijk van belastingen en heffingen	Ongewijzigd

Hoofdstuk 5: Financiën

Ontwikkeling uitgaven

In de afgelopen jaren zijn de uitgaven op het totale minimabeleid behoorlijk toegenomen. Zie tabel 2 hieronder, waarin per jaar de bedragen vermeld staan.

	2013	2014	2015	2016	2017
Minimaregeling	75.867	94.912	102.448	130.431	155.441
Bijzondere bijstand	283.016	377.285	411.372	419.746	447.909
Coll. zorgverzekering	2.209	27.483	39.136	24.727	247.433
Kwijtschelding	121.901	129.559	156.581	164.575	173.496
Subsidies	83.970	82.958	108.949	166.749	233.072
Totale uitgaven minimabeleid	€ 566.963	€ 712.197	€ 818.486	€ 906.228	€ 1.257.351

Tabel 2: ontwikkeling van de uitgaven minimabeleid van de afgelopen jaren

In deze tabel is in de afgelopen jaren een forse toename van de uitgaven te zien. Deze toename wordt enerzijds veroorzaakt door autonome ontwikkelingen, zoals een toename van het bereik van onze regelingen. Daarnaast hebben we hogere uitgaven door aanpassingen in de collectieve zorgverzekering en hebben wij de zogeheten Klijnsma-geleden ingezet voor minimaregelingen voor kinderen.

Beschikbaar budget

Het uitgangspunt is het nieuwe minimabeleid vorm te geven binnen de bestaande financiële kaders.

Het verwachte budget 2019 ten aanzien van minima is € 1.247.787.

Dit bedrag is inclusief het Klijnsma-budget; bedoeld voor bestrijding van armoede onder kinderen.

Het Klijnsma-Budget is structureel en bedraagt vanaf 2019 jaarlijks € 121.417

De begroting 2019 wordt in november door de Raad definitief vastgesteld.

De wijzigingen die we in dit beleidsplan voorstellen, worden binnen dat budget ingezet.

Verbreden doelgroep

Bij het verhogen van de inkomensgrens voor de regeling Meedoen naar 120%, verwachten wij dat de doelgroep met 25% toeneemt. Dit is onder andere gebaseerd op cijfers uit de minimascan van 2018 van Stimulansz. Omdat we uitgaan van de huidige financiële kaders, is het niet haalbaar om voor deze doelgroep alle voorzieningen ongewijzigd beschikbaar te stellen. Daarnaast zou dan de armoedeval alleen maar verschuiven, in plaats van verkleinen. Daarom adviseren wij een plan waarin voor kinderen de regelingen beschikbaar zijn voor de doelgroep tot 120% van de geldende bijstandsnorm en voor alle volwassenen alleen die regelingen die gericht zijn op meedoen, open worden gesteld voor de doelgroep tot 120%. Op die manier wordt ook die groep tegemoetgekomen in hun financiële situatie en worden zij beter in staat gesteld mee te doen. Voor inwoners met een inkomen tot 110% blijven ook alle andere regelingen beschikbaar. Zie hiervoor ook het bouwstenen overzicht in paragraaf 4.5.

Wanneer we de doelgroep op de regeling Meedoen verbreden en de bedragen die daarvoor beschikbaar zijn per persoon naar beneden bijstellen, dan neemt eveneens de armoedeval af.

Wanneer we inzetten op het nog verder vergroten van het bereik van onze regelingen, zal dat – naast de uitgaven voor de regeling zelf – ook in de uitvoering extra taken met zich mee brengen. Door het bundelen van regelingen en het vereenvoudigen van aanvraagprocedures kunnen we de toename van de uitvoeringskosten beperken.

Door het vereenvoudigen van de regelingen en door het verlagen van de bedragen die beschikbaar zijn per persoon, kunnen we de wijzigingen naar verwachting budgetneutraal inzetten.

Het totaaloverzicht van de uitgaves op de verschillende regelingen voor minima is dan als volgt:

Regeling	Kosten
Meedoen 18+	€ 115.500
Kindpakket: 18-	€ 183.000
Zwemles 18-	€ 20.000
Onderwijsbegeleiding 18-	€ 25.000
Calamiteitenpotje 18-	€ 15.000
Collectieve zorgverzekering	€ 240.000
Bijzondere bijstand	€ 346.287
Subsidies	€ 83.000
Preventie	€ 30.000
Communicatie	€ 15.000
Kwijtschelding	€ 175.000
Totale kosten	€ 1.247.787

Met de verdeling van de middelen, zoals in bovenstaand overzicht, blijven wij binnen de beschikbare budgetten en kunnen we de veranderingen binnen de begroting opvangen.

Hoofdstuk 6: Communicatie

Infographic

Bij partners en de doelgroep was een behoefte aan informatie over onze regelingen op papier. Een helder overzicht met de regelingen voor inwoners met een kleine beurs. Om tegemoet te komen aan de behoefte, is in de eerste helft van 2018 een Infographic ontwikkeld. Een overzicht met alle regelingen op een rij: Rondkomen in Raalte.

Procedure

Na vaststelling door de Raad van dit minimabeleidsplan, wordt een plan gemaakt voor de invoering van het nieuwe beleid. Hierin zal communicatie een belangrijke rol spelen. Het informeren van inwoners, ketenpartners en professionals zal extra aandacht vragen. De verbreding van de doelgroep en aangepaste bedragen en de intact blijvende voorzieningen zullen onder de aandacht worden gebracht.

Ook worden er afspraken vastgelegd over de uitvoering en implementatie van de bouwstenen.

Verder passen we de verordening aan aan het nieuwe beleid.

En er zal met de ketenpartners worden overlegd hoe de regelingen kunnen worden uitgevoerd.

Evaluatie van de minimaregelingen

Met de partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van de minimaregelingen en schulddienstverlening hebben we periodiek overleg om de voortgang te bespreken.

Bijlage I: Normen bijstand

Normen bijstand (juli 2018)

(Het betreft hier nettobedragen)

Normen 21 jaar tot pensioengerechtigde leeftijd (pgl).

Normen	Bijstandsnorm	110% van de bijstandsnorm	120% van de bijstandsnorm
Alleenstaande / alleenstaande ouder 21 jaar tot pgl.	€ 996,56	€ 1.096,22	€ 1.195,78
Gehuwden, beide partners 21 jaar tot pgl.	€ 1.423,66	€ 1.566,03	€ 1.708,39

Normen pensioengerechtigden

Normen	Bijstandsnorm	110% van de bijstandsnorm	120% van de bijstandsnorm
Alleenstaande / alleenstaande ouder pgl.	€ 1.121,43	€ 1.233,57	€ 1.345,72
Gehuwden, van wie één of beide partners pgl.	€ 1.533,18	€ 1.686,50	€ 1.839,82

Vermogensgrenzen

Echtpaar	€ 12.040,00
Alleenstaande ouder	€ 12.040,00
Alleenstaande	€ 6.020,00

Bijlage II: Effect van het minimabeleid in grafieken

In onderstaande grafieken wordt de ontwikkeling van het vrij te besteden bedrag in beeld gebracht.

Per huishoudtype is een grafiek gemaakt met 3 lijnen:

Blauw: de weergave van het vrij te besteden bedrag bij alleen rijksregelingen, hierbij zijn de gemeentelijke regelingen buiten beschouwing gelaten

Rood: deze lijn geeft het effect van de gemeentelijke regelingen in het huidige beleid weer

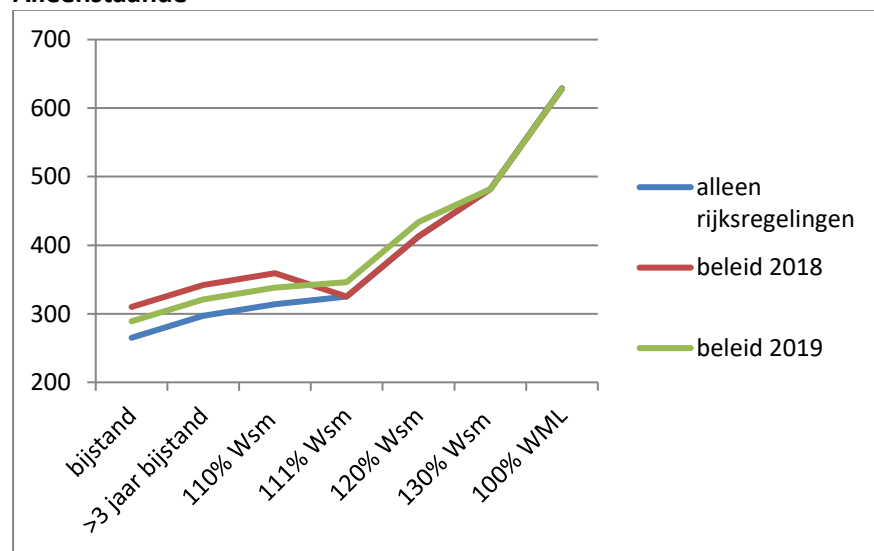
Groen: geeft inzicht in het vrij te besteden bedrag in het nieuwe beleid.

Belangrijke toevoegingen:

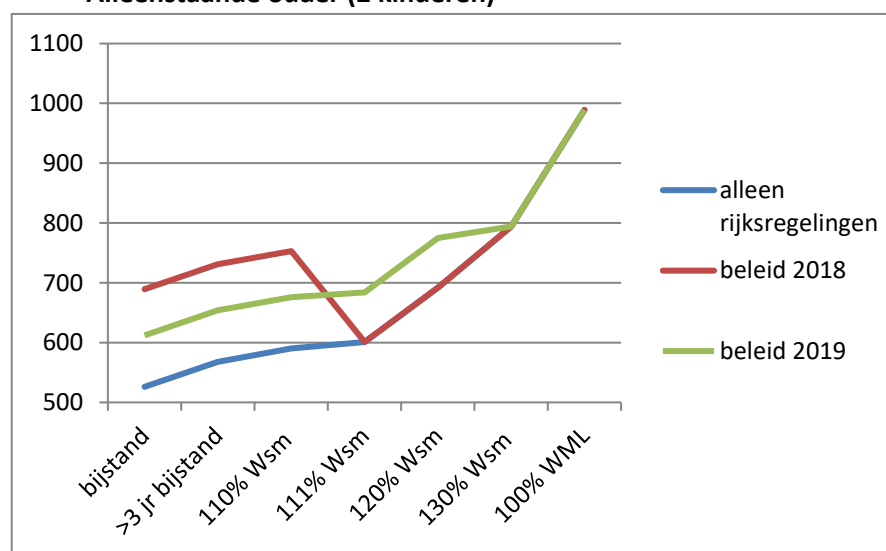
- De grafieken geven een beeld van het vrij te besteden bedrag. Alle inkomenscomponenten zijn bij elkaar opgeteld en de vaste lasten, zoals huur; gas, water en licht; verzekeringen en boodschappen zijn er van afgetrokken. Wat overblijft, is het vrij te besteden bedrag.
- In het beleid voor 2019 hebben ouders met een inkomen tot 120% geen kosten voor zwemles aan hun kinderen (groene lijn), waardoor er meer geld overblijft om naar eigen keuze te besteden
- Het calamiteitenpotje voor kinderen tot 18 jaar compenseert in het nieuwe beleid eventuele hoge (school-)kosten. Ook die kosten hebben ouders in het nieuwe beleid niet (groene lijn).

Alleenstaanden

Alleenstaande

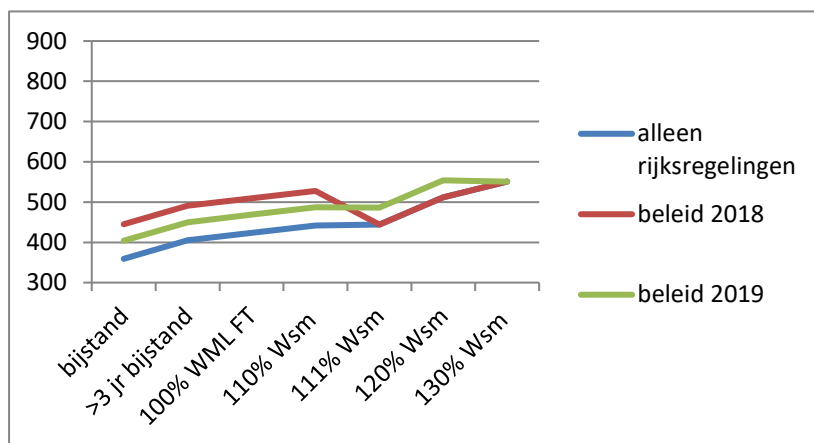

Alleenstaande ouder (2 kinderen)

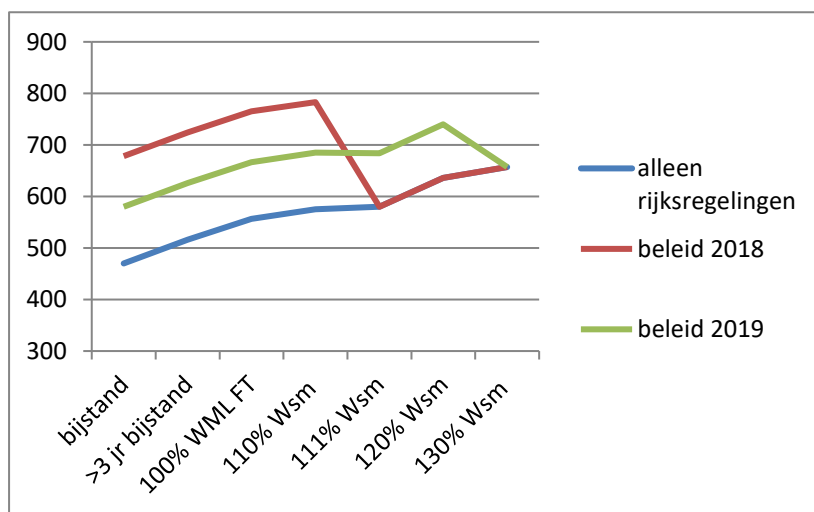

Echtparen

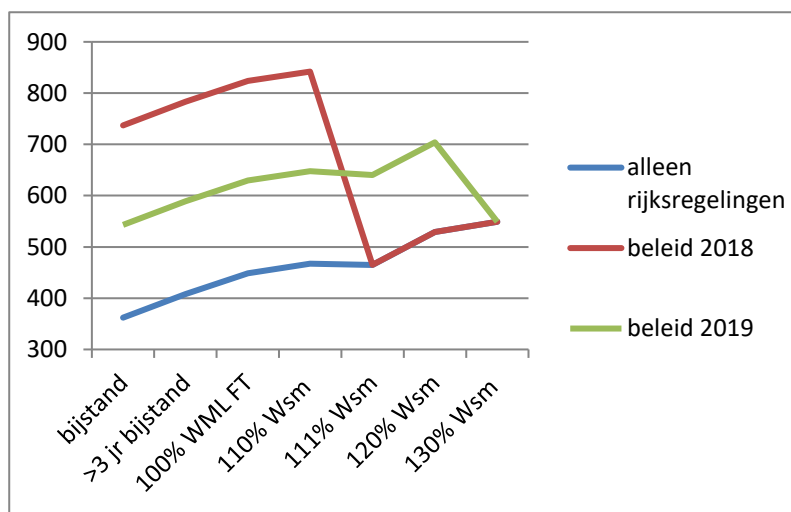
Echtpaar zonder kinderen

Echtpaar met 2 kinderen

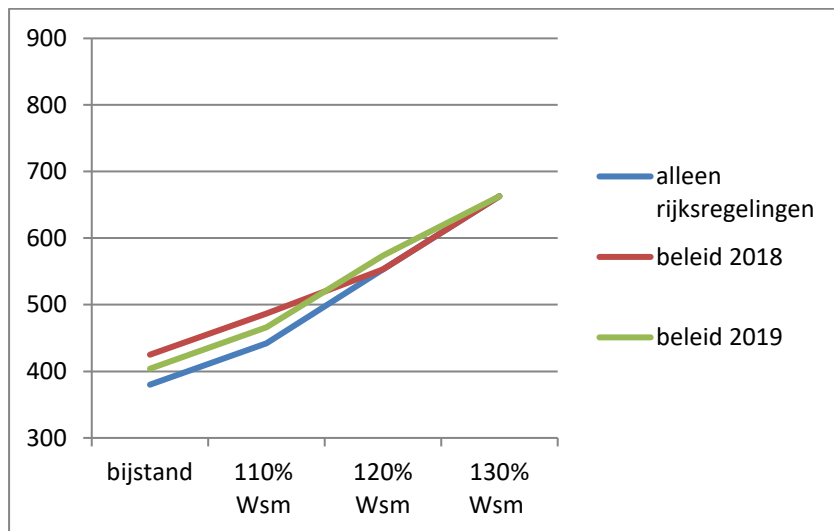

Echtpaar met 5 kinderen

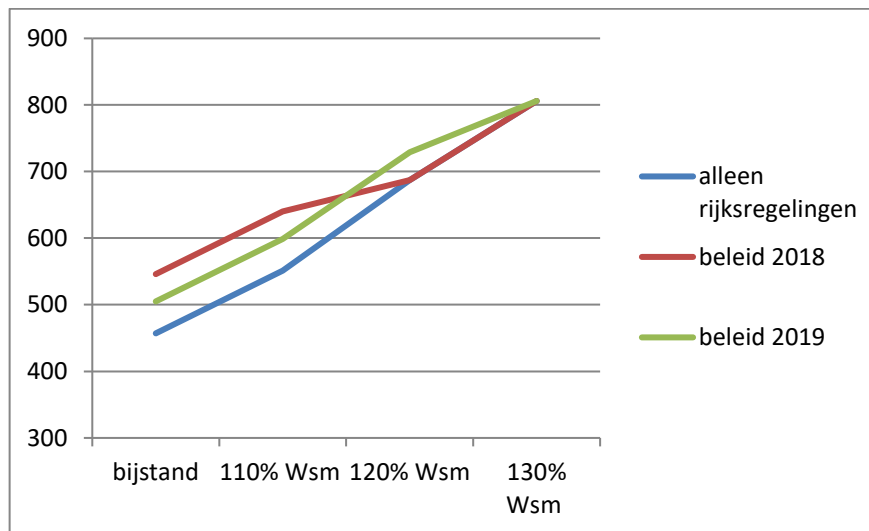

AOW-gerechtigden

Alleenstaande AOW-gerechtigd

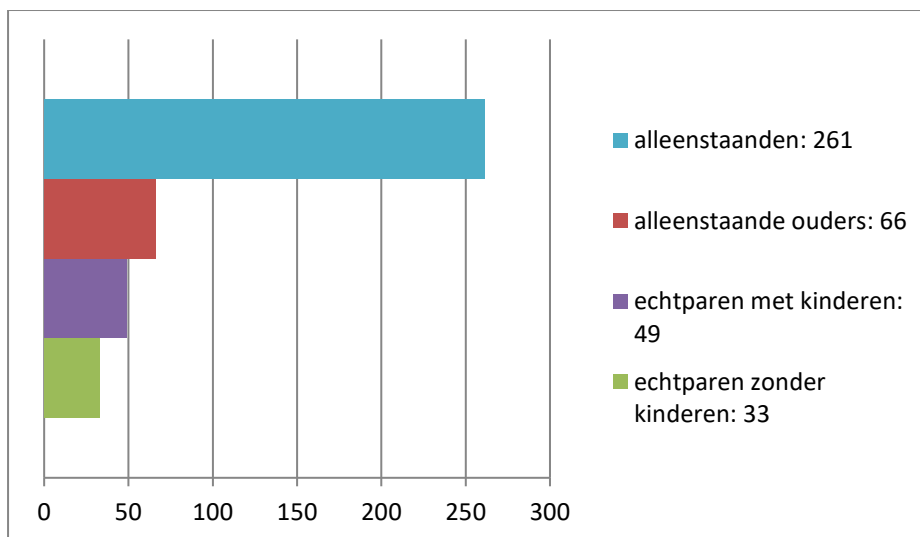

Echtpaar AOW-gerechtigd

Bijlage III: Analyse van de doelgroep

Opbouw Bijstandspopulatie medio 2018

Huishoudens met kinderen naar aantal kinderen

(zowel echtparen met kinderen als alleenstaande ouders met een bijstandsuitkering)

